

MESLEK SEÇİMİ

Suat AKTAN
Uzm. Psik. Danışman

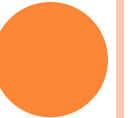
*MESLEK SEÇMEK,
YAŞAM BiÇiMi
SEÇMEKTİR.*

MESLEK NEDİR?

Meslek;
bir kimsenin hayatını
kazanmak için yaptığı,
kuralları toplumca belirlenmiş
ve belli bir eğitimle kazanılan
bilgi ve becerilere dayalı
etkinlikler bütünü olarak
tanımlanabilir.

Meslek;

*“Bir kişinin hayatını kazanmak, geçimini sağlamak için yaptığı iş”
olarak tanımlanıyorsa da,
sadece para kazanmak için yapılan devamlı bir iş değildir!*

Meslek,

*“Belli bir formasyonu gerektiren, bilgi, beceri, ustalık, sevgi ve ilgi isteyen
sürekli (hayat boyu) bir iştir!”*

MESLEK SEÇİMİ

Meslek, aynı zamanda yeteneklerimizi değerlendirmek ve toplum içinde yer edinmek için de önemli bir araçtır.

Meslek doğru bir kararla seçilmişse bu ihtiyaçların daha üst düzeyde karşılanmasını sağlayabilir.

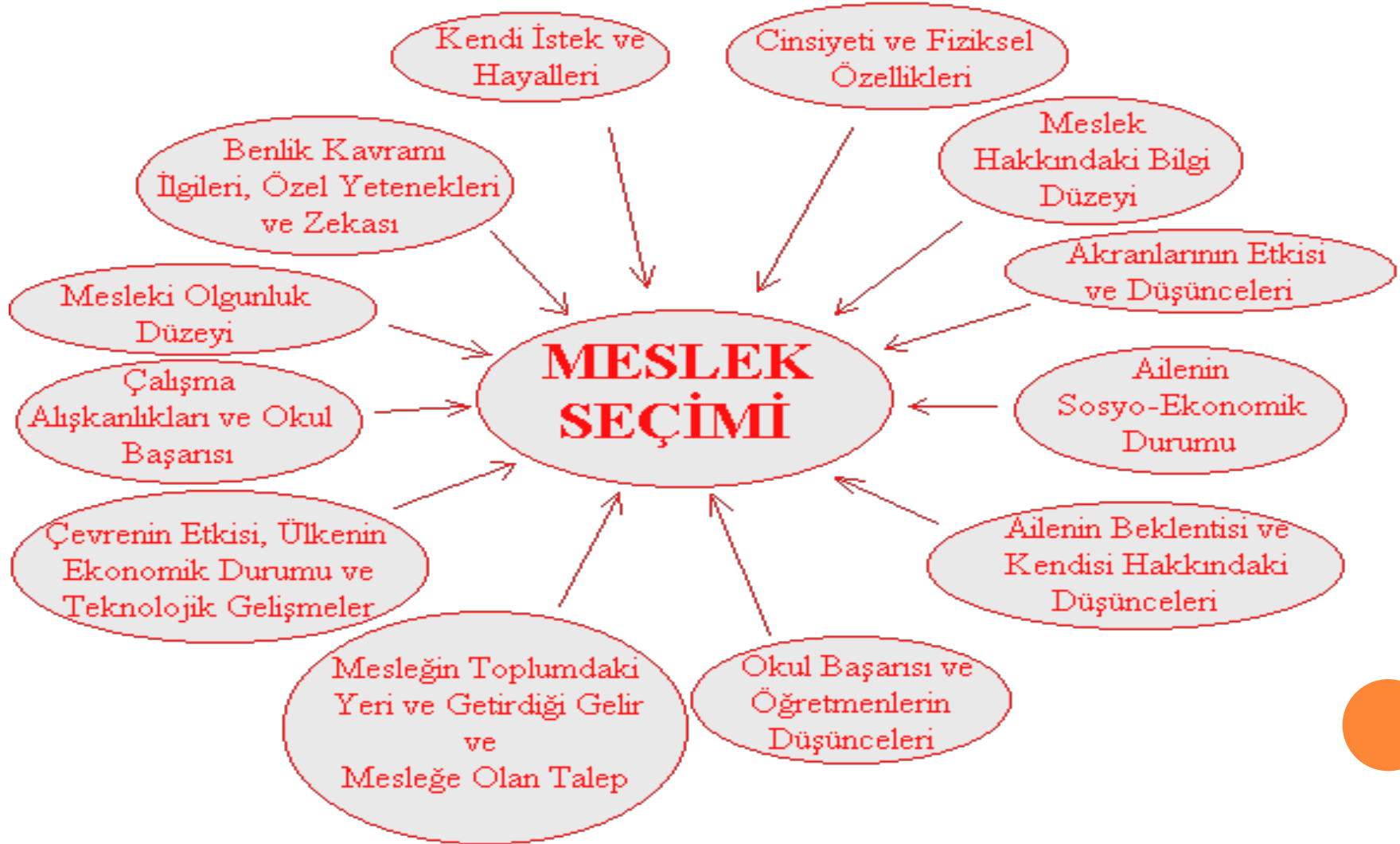
MESLEK SEÇİMİ

Meslek seçimi, bireyin meslekleri çeşitli özellikleriyle değerlendirip kendi ihtiyaçları ve öncelikleri doğrultusunda **istenilir yönleri çok, istenmeyen yönleri az olan** bir mesleğe yönelmeye karar vermesidir.

Meslek seçimi, üniversite tercihleri döneminde verilmiş olan bir karardan çok hayat boyu devam eden deneyimsel ve gelişimsel bir süreçtir.

MESLEK SEÇİMİNDE ROL OYNAYAN FAKTÖRLER

MESLEK SEÇİMİ

Meslek seçimi konusunda gerçekçi ve doğru karara ulaşabilmek için **bilinçli adımlar** atmak şarttır.

MESLEK SEÇİMİ YOLUNDA

Kendinizi Tanımalısınız

Kendini tanıma, bir insanın fiziksel özelliklerini, duygularını, düşüncelerini, istek ve gereksinimlerini, güçlü ve zayıf yönlerini, amaç ve değerlerini, yeteneklerini ve becerilerini tanıması, bilmesi ve bunların farkında olmasını ifade eder.

- ✓ Yetenekleri Keşfedebilmek
- ✓ İlgilerin Farkına Varmak
- ✓ Kişilik Özelliklerini Bilmek
- ✓ Değerleri Belirleyebilmek

İnsan Önce Kendisini Tanımalı

En çok neleri
yapmaktan
zevk
alıyorum?

Nasıl biriyim?
Özelliklerim neler?
Neleri iyi
yapıyorum?

Nasıl bir
ortamda daha
rahat ve verimli
çalışabiliyorum?

En başarılı
hissettiğim
alanlar nelerdir?

10 yıl sonra neler
yapıyor olacağım ?

HANGİ ALANLARDA YETENEKLİYİM?

“Ben neleri yapabilirim?”, “Hangi alanlarda yetenekliyim?”, “Hangi derslerden başarılıyım?” sorularının cevabının verilmesi gerekir.

Yetenek, meslekteki başarıyı ve doyumunu etkileyen etkenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçilecek mesleğin gerektirdiği yeteneğe sahip olmayan bireyin, işinde başarılı olması pek olası değildir. Veya mesleğin gerektirdiği yetenek düzeyi bireyin kapasitesinin altında ise, kişinin o meslekte doyum sağlaması mümkün olmayacaktır.

NELERİ YAPMAKTAN HOŞLANIRIM?

Yetenekler bireyin hangi mesleklerde daha başarılı olabileceğinin, ilgiler ise bireyin hangi işleri yapmaktan zevk aldığıının göstergesidir.

Hoşlandığınız dersler ve işler sizin ilginizin belirlenmesinde en önemli ipuçlarıdır. Dikkat edilmesi gereken nokta “**ilginin uzun süreli**” olmasıdır. İlgiden duyduğumuz alanlar genellikle yetenekli olduğumuz alanlardır. Bazen de ilgi duyduğumuz alanda yeteneğimiz olmayabilir. Örneğin; müziğe, edebiyata birçoğumuzun ilgisi vardır. Ancak bu alanları meslek olarak seçecek yetenek düzeyine sahip değilsek bu ilgimizi sadece hobi olarak tatmin edebiliriz.

KIŞILIK ÖZELLİKLERİM

SEÇECEĞİM MESLEĞE UYGUN MU?

Meslek seçerken, kişilik özelliklerinizin seçeceğimiz mesleğe uygunluğu da oldukça önemlidir.

- İçe dönük müsün, sosyal bir insan mısınız?
- Lider özelliklere sahip misin?
- Sabırlı mısınız yoksa aceleci misin?
- Bireysel mi çalışmayı seviyorsun, takım arkadaşları ile mi?
- Sinirli misin, sakin mi?
- ...

Kişilik özellikleriniz ile seçeceğiniz mesleğin koşullarının uyumlu olması meslekte başarı olmanızı sağlar.

Belirli fiziksel özellikler ve sağlık koşulları gerektiren askeri okulları, denizcilik ve havacılıkla ilgili bölümleri seçerken bu koşullara sahip olup olmadığınıza dikkat etmelisiniz.

BEKLENTİLERİM VE MESLEK DEĞERLERİM NELER?

Meslek değerleri bir mesleğe girme sonucunda o mesleğin getirilerinden elde edilen doyumdur. Mesleğin kazanç durumu, sosyal güvencesi, kazandırdığı toplumsal saygınlık bu değerlere örnek verilebilir. Meslek değerleri, bir mesleği birey için değerli kılan özellikler anlamına gelir.

“Mesleęimden ne bekliyorum?”

“Nasıl bir iř istiyorum?” gibi sorulara verilen cevaplar o kişinin mesleki değerlerini yansıtır.

MESLEK SEÇİMİ YOLUNDA

Meslekleri Tanımalısınız

- ✓ Seçeceğiniz meslekte görevleriniz ve yapacağınız işler neler olacak?
- ✓ Mesleğin gerektirdiği fiziksel ve psikolojik özellikler nelerdir?
- ✓ Çalışma ortamı ve koşulları nasıldır?
- ✓ Mesleğe yönelik eğitim süresi ne kadardır, mesleki eğitimde alınan dersler nelerdir, gerekli eğitimler nasıl ve nerelerden alınabilir? Ailenizin sosyo-ekonomik yapısı sizin bu eğitim imkanlarından yararlanmanıza olanak sağlıyor mu?

MESLEK SEÇİMİ YOLUNDA

Meslekleri Tanımalısınız

- ✓ Mesleğin sağladığı olanaklar nelerdir? Bu olanaklar sizin beklentinize cevap veriyor mu?
- ✓ Meslekle ilgili çalışmalarda ne tür araç-gereç kullanılıyor?
- ✓ Mesleğe ilişkin gelir düzeyi beklentilerinizi karşılıyor mu?
- ✓ İş bulma olanakları nasıl? Ülkemizde ve dünyada mesleğin geleceği ne durumdadır?
- ✓ Meslekte ilerleme ve kariyer olanakları nelerdir?

MESLEK SEÇİMİ YOLUNDA

Eğitim Yerlerini de Tanımalısınız

- ✓ Seçilmesi düşünülen meslekle ilgili eğitim kurumları nelerdir?
- ✓ Bu eğitim kurumundan nasıl ve ne şekilde yararlanabilinir?
- ✓ Mesleki eğitim kurumlarına başvuru şartları nelerdir?
- ✓ Eğitim süresi ve maliyeti ne kadardır?

Meslekler Hakkında Bilgi Edinirken

- *Mesleğin niteliği*
- *Çalışılan ortam*
- *Mesleğe Hazırlık*
- *Mesleğe olan talep*
- *İşe giriş koşulları*
- *Mesleğin olumlu ve olumsuz yanları*
- *Mesleğe girmek için aranan özellikler*
- *Meslekte yükselme*
- *Mesleğin getirdiği kazanç*
- *Emeklilik koşulları*

MESLEKLER HAKKINDA BILGI EDINME YOLLARI

- ❖ Meslekleri tanıtıcı yayınları, mesleklerle ilgili yazıları, gazete ve dergilerin eğitim köşelerini okumak
 - ❖ Okul Rehber Öğretmenine danışmak
 - ❖ Değişik mesleklerdeki kişilerle görüşmek
- ❖ Mesleklerin uygulanma biçimlerini gözlemlemek
 - ❖ Üniversitelerin web sayfalarını incelemek
 - ❖ Üniversitelerin ders programlarını incelemek, öğrenci ve öğretim üyeleri ile konuşmak
- ❖ Meslek tanıtım seminerlerine, üniversite gezilerine katılmak
 - ❖ TV'de mesleklerin tanıtıldığı programları izlemek
 - ❖ İşkur, MYK web sayfalarını incelemek

MESLEK SEÇİMİ YOLUNDA

Bilgilerin Değerlendirilmesi Aşaması

Elde ettiğiniz bilgilerin objektif bir şekilde değerlendirilip karar verilme aşamasında;

1. Kendinizde var olan yetenekler, ilgiler, fiziksel özellikler, kişilik özellikleri seçmeyi düşündüğünüz mesleğin gerektirdiği nitelik ve şartlara uygun mu?

2. Meslekle ilgili çalışma koşulları sağlık durumunuza uygun mu?

3. Seçmeyi düşündüğünüz meslek beklentilerinize cevap verebilecek mi?

4. Ailenizin ekonomik gücü eğitiminiz sırasındaki harcamaları karşılayabilecek düzeyde mi?

*MESLEK
SEÇİMİ
NEDEN
ÖNEMLİDİR?*

*Meslek seçimi,
yaşamımızda aldığımız en önemli kararlardan biridir.*

Yanlış tercih 1 yıl,

Yanlış okul 4 yıl,

Yanlış meslek 40 yıl kaybettirir.

MESLEK SEÇİMİMİZ

HAYATIMIZI NASIL ETKİLER?

- Meslek seçimi kişinin başarı ve başarısızlığını etkiler.
- Meslek seçimi kişinin yapacağı işi sevip sevmemesini etkiler.
- Meslek seçimi, kişinin iş bulmasını etkiler.
- Meslek seçimi yaşanılacak yeri, evlenme ve sosyal ilişkiler gibi hayatın önemli olgularını da etkiler.
- Meslek seçimi toplumun insan gücünü etkiler.

MESLEKİ OLGUNLUK BOYUTLARI

- ❖ Seçimin tesadüflere bağılı olmayacağını bilmek
- ❖ Araştırmaların ve ne istediğini bilmenin gereğine inanmak
- ❖ Hayranlık duyduğu bir meslekte bulunduğunun hayalini kurmanın yeterli olmayacağını bilincinde olmak
 - ❖ Meslekte başarı için yetenek ve çalışmanın ön koşul olduğunu bilmek
- ❖ Çalışma hayatını can sıkıcı bulmamak ve çalışma hayatına karşı istekli olmak
 - ❖ Sabırlı ve kararlı olmak

Bunlar aynı zamanda mesleğe ilişkin olumlu tutumların göstergeleridir.

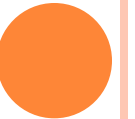

Hayatındaki tüm seçimler
senin tercihin olacak,
sonuçlarına sen katlanacaksın.

Olumsuz sonuçlarla
karşılaşmamak için;
kendini tanımak,
yeteneklerinin farkında olmak,
ilgi ve değerlerini bilmek
ve bu doğrultuda
karar vermek gereklidir.

**Aynaya bak ve kendine sor!
Ben kimim ve ne istiyorum?
Nasıl bir hayat istiyorum?**

TEŞEKKÜRLER...

